

Club de lectura

Marcovaldo D'Italo Calvino

Club de lectura A
Dimecres 26 de novembre

A 2/4 de 7 de la tarda

BIBLIOTECA CENTRAL
XAVIER AMORÓS
REUS

Italo Calvino

Italo Calvino va nèixer a Santiago de la Vegas, prop de l'Havana, a Cuba, on treballava el seu pare Mario, agrònom, que dirigia una estació experimental d'agricultura i una escola d'agronomia. La seva mare, en canvi, Evelina Mameli, d'origen sard, s'havia llicenciat en ciències naturals.

El 1925, però, van tornar cap a Sanremo on, dos anys després, va nèixer el segon fill, Floriano, que anys després va ser un geòleg d'anomenada internacional, a més de docent universitari. Durant la seua infantesa, Calvino va rebre una educació laica i antifeixista, d'acord amb l'actitud dels pares, que es consideraven lliurepensadors.

Va anar a l'escola infantil St. George College, després, durant l'elemental, a les Scuole Valdesi i durant la secundària al Regio Ginnasio-Liceo G.D. Cassini. Després es va matricular a la facultat d'agronomia de la Universitat de Torí, on el seu pare ensenyava agricultura tropical.

Als pocs mesos, però, després de l'esclat de la Segona Guerra Mundial, va interrompre els estudis. El 1943 va ser cridat al servei militar per la República Social Italiana. Calvino, però, es va unir a les Brigades partisans Garibaldi amb el seu germà, mentre que els pares van romandre com a hostatges dels alemanys. Una vegada va acabar la guerra, es va traslladar a Torí, on va col·laborar amb uns quants periòdics, es va afiliar al PCI i es va matricular a Lletres. S'hi va graduar amb una tesi sobre Joseph Conrad. Va ser durant aquell període que va fer contacte amb Cesare Pavese, que va fer que fos contractat per l'editorial Einaudi, on ja treballava Elio Vittorini.

L'ambient de l'editorial va ser d'allò més fonamental per a la seva formació cultural. Tant que, ja el 1947, va publicar la seva primera novel·la: *Il sentiero dei nidi di ragno*, basat en les seves experiències com a partisà, i el 1949 el recull de contes *Ultimo viene il corvo*. Totes dues obres van ser escrites dins del corrent que ha estat anomenat neorealisme, tot i que, especialment la primera, tenen un to faulesc.

- * *El Cavaller inexistent*. Barcelona : Edicions 62, 1993
N(CAL)CAV
- * *Les Ciutats invisibles*. Barcelona : Empúries, 1985
N(CAL)CIU
- * *Les Cosmicòmiques*. Barcelona : La Magrana [etc.], 1986
N(CAL)COS
- * *Cuentos populares italianos*. Madrid : Siruela, 2005
NC(CAL)CUE
- * *La Gran bonanza de las Antillas*. Barcelona : Tusquets, 1993
NC(CAL)GRA
- * *Autobiografía de un espectador*. Barcelona [etc.] : Paidós, cop. 1999
791.4 FEL
- * *Lliçons americanes : sis propostes per al pròxim mil·lenni*. Barcelona : Edicions 62, 2000
850-4''19'' CAL
- * *Un misterio en el laberinto*. Madrid : Alfaguara, cop. 2001
I VERMELL C BUTXACA
- * *Els Nostres avantpassats*. Barcelona : Edicions 62, 2000
N(CAL)NOS
- * *Palomar*. Barcelona : Laia, 1985
N(CAL)PAL
- * *Seis propuestas para el próximo milenio*. Madrid : Círculo de Lectores, DL 2000
850-4''19'' CAL
- * *Si una noche de invierno un viajero*. Madrid : Siruela, 2012
NC(CAL)SI
- * *El Vescomte migpartit*. Barcelona : Edicions 62, 1994
N(CAL)VES

QUÈ M'HA SEMBLAT? COMENTARIS

Marcovaldo, ovvero Le stagioni in città s'articula en dues sèries publicades en dues dates diferents (1958) i (1963), cosa que permet de veure-hi l'evolució de l'autor. La primera sèrie s'acosta més al terreny de la faula, mentre que la segona tracta els mateixos temes de la societat urbana, portant-los, en canvi, de manera irònica cap a l'absurd. Es pot dir, a més, que, d'alguna manera, amb el personatge de Marcovaldo Calvino prefigura el que serà el narrador de Palomar.

El llibre conté vint contes, cada un dels quals està dedicat a una estació de l'any i tenen com a element comú el seu protagonista, Marcovaldo. Aquest personatge representa el darrer exemplar d'una generació d'ingenus que busca, amb un candor astut, crear-se un espai habitable dins l'àrid desert de la ciutat. Amb una bona dosi de fantasia i d'ironia, Calvino no s'està, en aquesta faula moderna, de mostrar la seva denúncia per un món que no permet la vida lliure de les persones, i ens proposa, a través

de Marcovaldo, una visió diferent i alternativa del nostre entorn.

Altres obres de l'autor a la biblioteca:

- * *El Baró rampant*. Barcelona : Edicions 62, 2001
MZ N(CAL)BAR
- * *El Castell dels destins encreuats*. [Barcelona : Laertes], 1985
850-9"19" CAL

D'aquesta mateixa època és *I giovani del Po*, una novel·la sense acabar de temàtica neorealista i obrera i amb influències de Pavese. Calvino buscava aleshores una escriptura objectiva i mirava de definir la condició de l'home de la seva època. El 1952, seguint el consell de Vittorini, va bandejar la literatura realistico-social i picaresca per a dedicar-se a una mena de narració aparentment fantàstica, però que podia ser llegida a diferents nivells interpretatius. Es tracta de la trilogia anomenada *I nostri antenati* ("Els nostres avantpassats"), una representació al·legòrica de l'home contemporani. En formen part tres novel·les: *Il visconte dimezzato* ("El vescomte migpartit"), *Il barone rampante* ("El baró rampant") i *Il cavaliere inesistente* ("El cavaller inexistent"). La segona i potser més famosa, *Il barone rampante*, és fruit de la decepció ideològica de l'autor que, després de la invasió d'Hongria per l'URSS (1956), havia abandonat el PCI i deixat de banda el compromís polític.

A banda d'això, des de l'any 1950 fins al 1956 va treballar també en el llibre anomenat *Fiabe italiane*, un recull de contes populars traduïts i comentats amb rigor filològic per ell mateix.

Va ser durant els primers anys de la dècada dels seixanta que Calvino, amb dos articles titulats *Il mare dell'oggettività* i *La sfida al labirinto*, va enunciar una poètica eticocognoscitiva que mirava de definir la situació de l'home contemporani dins d'un món com més va més complex i difícil de desxifrar. Va entrar en contacte, doncs, amb un corrent naixent de neoavantguardisme, en la poètica del qual Calvino hi va veure un aprofundiment en les raons de la tecnologia i de la indústria.

El 1963 va publicar *La giornata d'uno scrutatore*, un llibre que va aparèixer fora de lloc i fora de temps. Mentre l'anomenat Gruppo 63 proposava textos rupturistes, Calvino va publicar un text totalment contrari a aquests ideals neoavantguardistes: una novel·la sociològica, psicològica i ideològica.

Aquell mateix any va publicar *Marcovaldo, ovvero Le stagioni in città*, un recull de faules modernes en què es fa palès el contrast entre la natura i el progrés.

El 1964 va fer un viatge a Cuba que li va permetre visitar la casa

on havia viscut amb els seus pares i fer diverses trobades, una d'elles amb el Che Guevara. El 19 de febrer, a l'Havana, Calvino es va casar amb l'argentina Esther Judit Singer, Chichita, i es va traslladar a viure a Roma, on naixerà, un any després, la seva filla Giovanna. L'atmosfera cultural italiana havia canviat molt. La neoavantguarda havia consolidat les seves posicions de prestigi i l'estructuralisme i la semiologia havien esdevingut les ciències socials a què tothom es referia. D'aquests anys són *Le cosmico-miche* (1965), un recull de contes aparentment de ciència-ficció, però que en realitat es basen en un vessant fantàstic i surreal. *Ti con zero* (1967) compartirà moltes d'aquestes característiques. El 1967 es va traslladar a París, alhora que s'intensificava el seu interès per les ciències naturals i sociològiques i entrava en contacte amb l'Oulipo, o Ouvroir de Littérature Potentielle ("Taller de Literatura Potencial"). *Il castello dei destini incrociati* (1969), *La taverna dei destini incrociati* (1973), *Le città invisibili* (1972) i *Se una notte d'inverno un viaggiatore* (1979), les obres que pertanyen a la seva època anomenada combinatòria, són una mostra de com van influir en Italo Calvino aquests contactes. El mètode de construcció d'aquestes obres es basa en la utilització de les diferents combinacions d'un cert nombre d'elements (com ara les figures del tarot a *Il castello dei destini incrociati*) que donen origen potencialment a innumbrables esdeveniments. L'any 1980 Calvino va tornar a Roma amb la seva família. El 1983 va publicar *Palomar*, llibre en el qual l'anècdota narrativa és reduïda al màxim, en favor de les reflexions metafísiques i les descripcions. Calvino va patir un atac d'ictus cerebral el 1985, a Castiglione della Pescaia, on era de vacances. Estava treballant en un seguit de conferències que havia de donar a la Universitat Harvard (i que es van publicar pòstumament amb el títol de *Lezioni americane*). Va ser portat a l'hospital Santa Maria della Scala, però no va poder superar la nit del 18 al 19 de setembre i va morir. També se'n van publicar de manera pòstuma *Sotto il sole giaguaro*, *La strada di San Giovanni* i *Prima che tu dica "pronto"*.

Marcovaldo

Marcovaldo és una mena d'anti-heroi, un ciutadà senzill, pare de família nombrosa i empleat en una fàbrica amb un exigu sou. Els seus avatars i els de la seva família ens són contats al mateix temps que les estacions es succeeixen melancòlicament, al mateix temps que les anècdotes quotidianes posen de manifest el mur entre la ciutat en la que viu i una natura sempre anhelada en forma d'un idealisme utòpic, que Marcovaldo sempre hi té present com a referència a una altra forma de vida més natural. Els relats es succeeixen entre un ramal de peripècies un xic rocambolesques i caricaturesques que acostumen a acabar certament amb mala sort, amb una mala sort que sempre afectarà d'una forma o d'una altra al protagonista qui, en canvi, no perd el seu sentit de l'humor ni deixa mai que les circumstàncies acaben afectant-lo de forma determinant. I, a mesura que es van succeint les estacions i tot al voltant va canviant de perfum, es fa un veritable plaer llegir la prosa d'aquest autor que ens regala la visió d'un microcosmos poblat de detalls, de coses quotidianes, que esdevenen miraculosament, sota l'òptica literària, una autèntica celebració de la paraula. Senzillament, una meravella.

Sota el signe de Sagitari. <<http://sotaelsignedesagitari.blogspot.com.es/2013/06/italo-calvino-marcovaldo.html>>